

No: 467 – Mahreç İşareti

KARACAKILAVUZ DİMİ DOKUMASI

Tescil Ettiren

TEKİRDAĞ İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 27.06.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 30.10.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Değişiklik İlanı:

01.07.2021 tarih ve 104 sayılı Bülten

Tescil No	: 467
Tescil Tarihi	: 30.10.2019
Başvuru No	: C2018/141
Başvuru Tarihi	: 27.06.2018
Coğrafi İşaretin Adı	: Karacakılavuz Dimi Dokuması
Ürün / Ürün Grubu	: Dokuma / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Tescil Ettirenin Adresi	: Orta Cami Mah. Hasan Efendi Cad. No:8/1 Süleymanpaşa TEKİRDAĞ
Coğrafi Sınırı	: Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesi
Kullanım Biçimi	: Coğrafi işaret ibaresi ürün üzerinde marka ile birlikte ve marka ibaresinden küçük olmamak üzere etikette yer alacaktır.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Karacakılavuz, Tekirdağ ilinin Süleymanpaşa ilçesinin bir mahallesidir ve bu mahalle Anadolu'nun önemli dokuma merkezlerinden biridir. Yöre dokumaları meşe ve gürgen ağaçlarından yapılan, düzen adı verilen, dört pedallı tezgâhlarda dokunur. Dokumaların en önemli özelliği, mekikli dokuma tekniklerinden biri olan dimi ve kirkitli dokuma tekniklerinden cicim tekniğinin bir arada kullanılmasıdır. Karacakılavuz Dimi Dokumaları fabrikasyon yün ve pamuk iplerdir. Genellikle canlı görünümüne sahip olan dokumalarda kullanılan iplerin doğal ve anilin boyalarla renklendirilir. Nazarlık, seccade, perde, minder yüzü, heybe, çanta, kıyafet yapımında kullanılan Karacakılavuz Dimi Dokumaları, yatay, dikey, serpmeye, merkezi ve mihraplı olmak üzere beş farklı kompozisyon şemasında tasarlanır.

Üretim Metodu:

Yöre dokumaları meşe ve gürgen ağaçlarından yapılan, düzen adı verilen, dört pedallı tezgâhlarda (dört gücülü) dokunur. Bu dokumaların en önemli özelliği mekikli dokuma tekniklerinden biri olan dimi ve kirkitli dokuma tekniklerinden cicim tekniğinin bir arada kullanılmasıyla yapılmasıdır.

Dokumada kullanılacak ipler çile (dokumada kullanılacak iplerin yumak haline gelmemiş şekli) halinde gelir, gülcana/elemeye (iplik çilelerinin yumak haline sarılması için kullanılan bir alet) konarak yumak haline getirilir. 15 yumak yapıldığında ipler çözgü için hazırdır. 15 yumağı 15 ayrı torbaya koyarak çözgü hazırlanmaya başlanır.

740 saptan 65 cm genişliğinde istenilen uzunlukta dokuma zemini hazırlanır. İpler kazıklardan alınarak 3 kişinin yardımıyla marmara/levante sarılır. Dört gücüyü yüksek bir yere koyarak iki kişinin yardımıyla gücünden geçirme tekniği uygulanarak ipler gücünden geçirilir. Sonra yine iki kişiyle tarağın her telinden iki sap geçirilerek taraktan geçirme işlemi yapılır. Sonra ipler tezgâha bağlanarak dokuma işlemine geçilir.

Dimi dokuması tekniğinin ayırtıcı özelliği dört gücülü olması ve iplerin taraktan ikili geçmesidir.

Karacakılavuz Dimi Dokumasında işlenen yöresel ana 12 motif vardır:

Şekil 1: Köpek ayağı motifi

Şekil 2: Koçboynuzu motifi

Şekil 3: Koyungözü motifi

Şekil 4: Kar taneleri motifi

Şekil 5: Meşe dalı motifi

Şekil 6: Tavus kuşu motifi

Şekil 7: Kilitler motifi

Şekil 8: Üç güller motifi

Şekil 9: Ayva göbeği motifi

Şekil 10: Beygir nalı motifi

Şekil 11: Yıldızlar motifi

Şekil 12: Kandiller motifi

İşlenecek motifler 65 cm genişliğinde istenilen uzunlukta dokunur. Motifler, dimi tekniğinin üzerine cicim tekniğiyle işlenir.

Kilim, seccade, heybe, perde, minder yüzü, duvar süsü, duvar panosu, nazarlık Karacakılavuz Dimi Dokumasından üretilir.

Üretimde kullanılan özel araçlar ise şunlardır:

Yün tarağı: Koyun yününden kırılarak yıkanan ve kurutulan yünlerin taranması için kullanılan araçtır.

Şekil 13: Yün tarağı

Çıkrık: Üzerinde iği bulunan ve iğnin el veya ayakla döndürülmesi ile iplik bükümünde kullanılan araçtır.

Şekil 14: Çıkrık

Elemye (Gülcan): İplik çilelerinin yumak halinde sarılması için kullanılan alettir.

Şekil 15: Elemye (Gülcan)

Mekik: Çözü iplikleriyle atkı ipliklerinin bağlantı yapabildiği için, atkı ipliğinin ağızlığın içinden geçmesini sağlayan araçtır.

Şekil 16: Mekik

Masura: Çıkırıkta yive takılarak üzerine atkı ipliği sarılan ve mekik içerisine geçirilerek dokuma sırasında atkı ipini geçirmede kullanılan araçtır.

Şekil 17: Masura

Dokuma Tezgâhı: Karacakılavuz Dimi Dokumalarında dört pedallı “düzen” olarak isimlendirilen tezgâhlar kullanılır. Tezgâh, düzeneğin sabit durmasını sağlayan denge ayakları, çözgü iplerinin sarıldığı öne ve arka marmar, çözgü iplerinin birbirinden ayrılmasını sağlayan gücü, atkı iplerinin sıkıştırılmasını sağlayan tefe, çözgü iplerinin sıralı bir şekilde kaldırılmasını sağlayan pedallar ve tezgâha gerilmiş olan çözgü iplerini girmek için kullanılan gericek adı verilen parçalardan oluşur.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Karacakılavuz Dimi Dokumaları yöreyle özdeşleşmiş bir üne sahiptir. Üretimin tüm aşamaları belirtilen coğrafi sınır içerisinde gerçekleşir.

Denetleme:

Karacakılavuz Dimi Dokuması için geleneksel motiflerin işlenip işlenmediği, bu motiflerin dimi tekniğine uygun yapıp yapılmadığı ve ürün üzerinde coğrafi işaret ibaresini taşıyan etiketin yer alıp almadığı denetim mercii tarafından denetlenir. Denetim mercii, Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü koordinatörlüğünde, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Tekirdağ Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Karacakılavuz Küçük Sanat Kooperatifinden birer kişi olmak üzere 3 kişiden oluşacaktır.

Denetimler yılda 1 kez, tüketici şikâyetleri üzerine her zaman yapılır. Denetim sonucunda denetim raporu hazırlanıp her yıl Türk Patent ve Marka Kurumuna sunulur.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.